

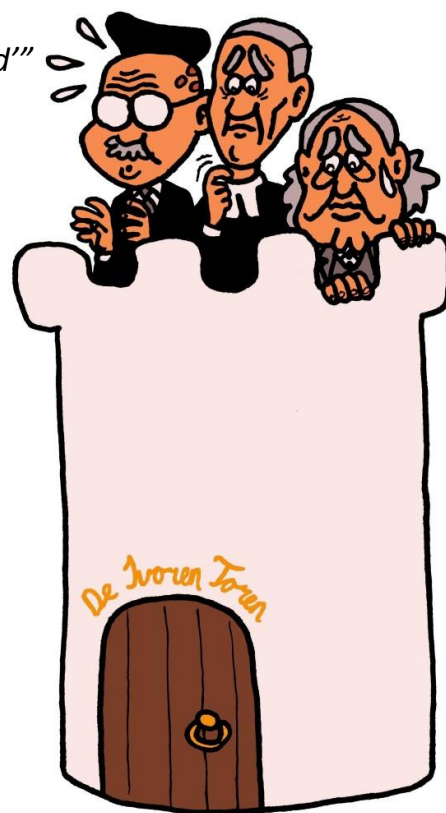
Vereniging voor Burgerlijk Recht

Bastion 2014

Voorjaarsvergadering VBR 11 april 2014
Bastion van het Burgerlijk Recht
“Prejudiciële vragen aan de Hoge Raad”

Jonge civilisten bestormen het Bastion van het Burgerlijk recht. Dat klinkt wat pompeus, maar het allitereert zo fijn. Bovendien hebben onze burgerrechtelijke bollebozen heel wat te vertellen. En dat doen ze op deze voorjaarsvergadering van de VBR. Onder de noemer ‘Prejudiciële vragen aan de Hoge Raad’ presenteren vier jonge civilisten hun bevindingen en stellingen op dit nieuwe terrein. Bovendien wordt de VBR Publicatieprijs 2013 uitgereikt. Reden genoeg dus om aan de vergadering deel te nemen.

Wanneer en waar? Op vrijdag 11 april 2014 om 14 uur;
locatie: Hoge Raad, Kazernestraat 52 2514 CV, Den Haag. Aanmelden voor de vergadering (voor leden) en het aanvragen van lidmaatschap kan via de website www.verenigingvoorburgerlijkrecht.nl.

Vereniging voor Burgerlijk Recht

Bastion 2014

Voorjaarsvergadering VBR 11 april 2014
Bastion van het Burgerlijk Recht
“Prejudiciële vragen aan de Hoge Raad”

13.30 – 14.00	Ontvangst met thee en koffie
14.00 – 14.05	Huishoudelijk gedeelte
14.05 – 14.25	Arnoud van Staden ten Brink De Hoge Raad als voorpost
14.25 – 14.40	Discussie
14.40 – 15.00	Floris Kaptein De verpandbaarheid van voorwaardelijke eigendom
15.00 – 15.15	Discussie
15.15 – 15.45	Thee
15.45 – 16.05	Alexander Schild De commissie cassatie in het belang der wet
16.05 – 16.20	Discussie
16.20 – 16.40	Douglas Alink Een voorbehoud bij begroting ineens van nog niet ingetreden schade ex art. 6:105 BW: een contradictio in terminus?
16.40 – 16.55	Discussie
16.55 – 17.10	Uitreiking VBR Publicatieprijs 2013
17.10 –	Borrel

Sprekers

Arnoud van Staden ten Brink
(Cassatieadvocaat in Den Haag)

"De Hoge Raad als voorpost"

Sinds 1 juli 2012 is het voor alle feitenrechters mogelijk om tijdens een procedure een (rechts-)vraag aan de Hoge Raad voor te leggen. Daarmee wordt voorzien in de mogelijkheid om al in een vroeg stadium een antwoord te krijgen op de (onbeantwoorde) rechtsvraag die partijen verdeeld houdt en waarop de zaak scharniert. Het voorontwerp voor de wet ging uit van een prejudiciële procedure voor uitsluitend massavorderingen. Hierbij werden de effectenleasezaken als voorbeeld genoemd. In de wet is echter opgenomen dat reeds een prejudiciële vraag mag worden gesteld als er talrijke vergelijkbare zaken spelen. Dat geeft de prejudiciële vraag een veel bredere reikwijdte. Inmiddels heeft de Hoge Raad over vijf prejudiciële vragen beslist. De Hoge Raad heeft in de eerste uitspraak voorop gesteld dat er een ander toetsingskader geldt dan in een (reguliere) cassatie. De Hoge Raad is namelijk niet gebonden aan de vaststelling van de feiten en heeft met name bij gemengde beslissingen een grotere beoordelingsvrijheid.

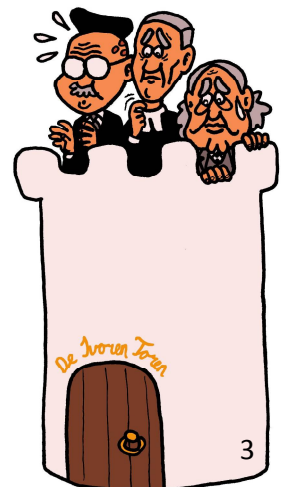
De uitspraken laten een gemêleerd beeld zien. Er zijn diverse principiële en veelvoorkomende rechtsvragen beantwoord (zoals de mogelijkheid van bewijsbeslag). De Hoge Raad heeft echter ook afgezien van beantwoording van enkele vragen omdat een ander verweer doorslaggevend kan zijn of omdat de rechtsvraag al eerder was beslist.

Ook de opstelling van de betrokkenen loopt sterk uiteen. Soms maakt één van de partijen in het geheel geen gebruik van de mogelijkheid om schriftelijke opmerkingen te maken. Anderzijds zien derden met enige regelmaat aanleiding om hun mening kenbaar te maken.

In mijn voordracht zal ik ingaan op verschillende facetten van de prejudiciële procedure. Ik zal aandacht besteden aan het verloop van de procedure, het type (rechts-)vragen dat zich leent voor prejudiciële beantwoording en de manier waarop derden een rol kunnen spelen. Bovendien zal ik stilstaan bij de vraag hoe partijen de rechter in feitelijke instantie kunnen proberen te verleiden om een prejudiciële vraag te stellen.

Over de spreker

Arnoud van Staden ten Brink is sinds 2006 als advocaat werkzaam bij Ekelmans & Meijer te Den Haag. Hij is begonnen op de afdeling aansprakelijkheidsrecht en verzekeringsrecht en is sinds 2008 verbonden aan de sectie cassatie. Hij is gespecialiseerd in het adviseren en procederen in cassatie. Ook adviseert hij regelmatig in (complexe) feitenzaken.

Sprekers

Floris Kaptein
(Rijksuniversiteit Groningen)

"De verpandbaarheid van voorwaardelijke eigendom"

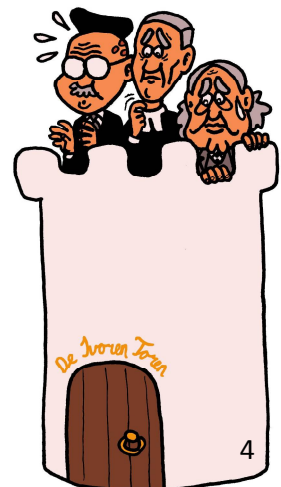
De sinds 1 juli 2012 geboden mogelijkheid om prejudiciële vragen aan de Hoge Raad te stellen vindt gretig aftrek. Opvallend is dat een groot aantal voorgelegde vragen betrekking heeft op zekerheidsrechten. Enkele voorbeelden zijn de (eerste) prejudiciële vraag over de hypotheekakte (ECLI:NL:HR:2013:BY4889), de (niet beantwoorde) vraag naar verpanding van een assurantieportefeuille (ECLI:NL:HR:2013:CA1614) en de (beantwoorde) vraag of art. 241c lid 2 Fw zo moet worden uitgelegd dat het stil pandrecht voorrang heeft op het fiscaal bodemrecht (ECLI:NL:HR:2013:1910). Een vraag die zich bij uitstek leent voor beantwoording in de prejudiciële procedure is de vraag of "voorwaardelijke eigendom" kan worden verpand.

Luttele weken na de inwerkingtreding van de Wet prejudiciële vragen aan de Hoge Raad heeft de Rechtbank Den Haag deze rechtsvraag in strijd met de heersende leer ontkennend beantwoord (Rb. Den Haag 12 september 2012, JOR 2012/377 m.nt. Van Aniel). Helaas was deze procedure zo vergevorderd, dat het stellen van een prejudiciële vraag niet meer mogelijk was. Toch leest de uitspraak als een gemiste kans. Het is immers de Hoge Raad die deze rechtsvraag zal moeten beantwoorden (vgl. R.M. Wibier, MvV 2013/10, p. 286).

Is het verpanden van "voorwaardelijke eigendom" mogelijk? De koper onder eigendomsvoorbehoud verkrijgt pas op het moment van betaling van de koopprijs het eigendomsrecht (art. 3:92 BW). Onduidelijk is hoe de aanspraak van de koper tot het moment van betaling van de koopprijs dient te worden gekwalificeerd. Is hier sprake van "voorwaardelijke eigendom"? En is dat recht een verpandbaar (en dus ook een overdraagbaar) recht in de zin van Boek 3 BW? Of is deze aanspraak juridisch gezien gelijk aan mijn toekomstige aanspraak op een penthouse met jacuzzi?

Over de spreker

Floris Kaptein is sinds september 2011 als promovendus aan de Rijksuniversiteit Groningen verbonden. Zijn promotieonderzoek richt zich op de goederen- en insolventierechtelijke aspecten van verpanding. Daarnaast is hij als juridisch medewerker werkzaam bij NautaDutilh te Amsterdam.

Sprekers

Alexander Schild
(Hoge Raad en Hof Den Haag)

"De Commissie Cassatie in het belang der wet"

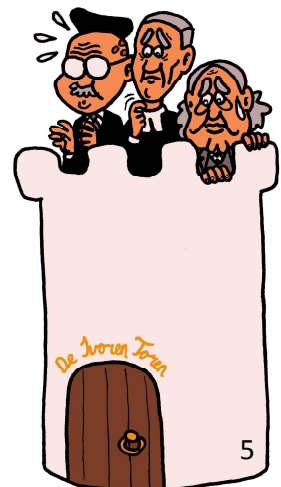
In het Rapport Hammerstein werd de Procureur-Generaal geadviseerd om een commissie in te stellen, die tot taak zou hebben om te bewerkstelligen dat het bijzondere rechtsmiddel 'cassatie in het belang der wet' meer zou worden ingezet. De Procureur-Generaal heeft gehoor gegeven aan dit advies. In 2009 is de commissie cassatie in het belang der wet met haar werkzaamheden begonnen. De commissie ontvangt verzoeken om een cassatie in het belang der wet in te stellen vanuit de volle breedte van de rechtspraak en adviseert de Procureur-Generaal over de ontvangen verzoeken. Jaarlijks brengt de commissie verslag uit aan de Procureur-Generaal.

De commissie cassatie in het belang der wet heeft net als de prejudiciële procedure het oogmerk te bevorderen dat belangrijke juridische vraagpunten de Hoge Raad sneller bereiken. Hoe verhouden beide procedures zich tot elkaar? Maakt de prejudiciële procedure de commissie cassatie in het belang der wet nu overbodig?

Aan de hand van een aantal zaken waarin op advies van de commissie cassatie in het belang der wet is ingesteld zal worden besproken hoe de commissie beoordeelt of een zaak geschikt is voor een voordracht tot een cassatie in het belang der wet. Daarbij zal ook de vraag aan de orde komen in hoeverre valt te verwachten dat het werk van de commissie zal afnemen, sinds de introductie van de prejudiciële procedure.

Over de spreker

A.J.P. (Alexander) Schild (1972) studeerde civiel, notarieel en fiscaal recht aan de Universiteit Leiden en filosofie aan de Universiteit Leiden en de Vrije Universiteit te Amsterdam. Hij heeft verder een LLM programma aan University College London gedaan. Van 1997 tot 2004 werkte hij eerst als kandidaat-notaris en vervolgens als advocaat. Daarna is hij gaan werken bij het Wetenschappelijk Bureau van de Hoge Raad. Sinds 1 januari 2014 is hij werkzaam als raadsheer-plaatsvervanger bij het hof Den Haag. In november 2012 promoveerde hij op het proefschrift 'De invloed van het EVRM op het ondernemingsrecht'.

Sprekers

Douglas Alink
(Hoge Raad en Rechtbank Den Haag)

"Een voorbehoud bij begroting ineens van nog niet ingetreden schade ex art. 6:105 BW: een contradictio in terminus?"

Artikel 6:105 BW geeft een aantal mogelijkheden hoe kan worden omgegaan met nog niet ingetreden schade. In het artikel is bepaald dat de begroting van nog niet ingetreden schade door de rechter geheel of gedeeltelijk kan worden uitgesteld of na afweging van goede en kwade kansen bij voorbaat kan geschieden. In het laatste geval kan de rechter de schuldenaar veroordelen, hetzij tot betaling van een bedrag ineens, hetzij tot betaling van periodiek uit te keren bedragen, al of niet met verplichting tot zekerheidstelling; deze veroordeling kan geschieden onder door de rechter te stellen voorwaarden.

In letselschadeprocedures wordt in de praktijk regelmatig een bedrag ineens gevorderd voor de nog niet ingetreden schade, in tegenstelling tot betaling van periodiek uit te keren bedragen. Het voordeel daarvan is dat de benadeelde niet steeds wordt geconfronteerd met de afwikkeling van de schade en verdere conflicten over de omvang van de schade zijn in beginsel uitgesloten. Het komt voor dat het slachtoffer daarbij echter vordert dat er bij het toe te wijzen bedrag een voorbehoud wordt gemaakt wat betreft (bijvoorbeeld) de WAO-uitkering. Het slachtoffer ontvangt in de praktijk nog al eens een uitkering krachtens sociale voorzieningen, zoals een WAO-uitkering, hetgeen schadebeperkend werkt. Het slachtoffer wil met een dergelijk voorbehoud het risico van een voor hem nadelige wijziging van de sociale voorzieningenwetgeving verleggen van zichzelf naar de schuldenaar, althans naar de verzekeringsmaatschappij van de schuldenaar.

In de rechtspraak wordt wisselend omgegaan met een dergelijk vordering. Soms wordt het principieel afgewezen met de overweging dat een dergelijk voorbehoud zich niet verhoudt tot een uitkering ineens, waarin de goede en de kwade kansen zijn verdisconteerd. Andere rechters/rechtbanken zien wel mogelijkheden voor een dergelijk voorbehoud. Dit brengt rechtsongelijkheid met zich, nu de ene benadeelde partij wel zelf het risico draagt van wetwijzigingen van sociale wetgeving, terwijl een andere benadeelde partij datzelfde risico niet draagt. Een prejudiciële vraag aan de Hoge Raad zou kunnen zijn of, en zo ja, in hoeverre in een vonnis een voorbehoud zou kunnen worden gemaakt bij een uitkering ineens als bedoeld in artikel 6:105 BW.

Over de spreker

D.E. (Douglas) Alink heeft Nederlands recht gestudeerd aan de VU (afstudeerrichtingen privaatrecht en bedrijfsrecht). Van 2001 t/m 2007 is hij werkzaam geweest in de civiele advocatuur. Vervolgens heeft hij van 2007 t/m 2013 gewerkt bij het wetenschappelijk bureau van de Hoge Raad. Thans is hij rechter in opleiding bij de rechtbank Den Haag.

Met dank aan Walter Dijkshoorn voor de illustraties